

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 18 listopada 2011 r.

**Pan
Jacek Kowalski
Burmistrz Miasta
Nowy Dwór Mazowiecki**

I/11/010
LWA-4114-07-05/11

**WYSTĄPIENIE POKONTROLNE
(tekst ujednolicony)**

Na podstawie art. 2 ust. 2 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Urzędzie Miasta Nowy Dwór Mazowiecki (zwanym dalej Urzędem), kontrolę w zakresie realizacji zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej w budynkach będących siedzibami urzędów miast i gmin województwa mazowieckiego w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 30 września 2011 r. W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 11 października 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania Urzędu Miasta związane z realizacją zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

1. NIK negatywnie ocenia niepoddawanie, w okresie od maja 1997 r. do września 2011 r., okresowej aktualizacji Instrukcji w sprawie bezpieczeństwa pożarowego², co było sprzeczne z § 6 ust. 3 *rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów*³ oraz § 6 ust. 7 *rozporządzenia*

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Instrukcja stanowiła załącznik do Zarządzenia nr III/2/12/97 Burmistrza Miasta Nowego Dworu Mazowieckiego z dnia 15 maja 1997 r.

³ Dz. U. Nr 80, poz. 563 - zwane dalej rozporządzeniem z dnia 21 kwietnia 2006 r. (uchylone z dniem 30 czerwca 2010 r.)

Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia

*7 czerwca 2010 r. o tej samej nazwie*⁴.

2. NIK negatywnie ocenia opracowanie we wrześniu 2011 r. Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego⁵, niezgodnie z przepisami *rozporządzenia z dnia 7 czerwca 2010 r.* Analiza wykazała, że Instrukcja nie zawiera:

- specyfikacji wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposobów poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym - § 6 ust.1 pkt 2;
- sposobów zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym - § 6 ust.1 pkt 4;
- warunków i organizacji ewakuacji ludzi oraz praktycznych sposobów ich sprawdzania - § 6 ust.1 pkt 5;
- sposobu zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji - § 6 ust.1 pkt 6;
- zadań i obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami - § 6 ust.1 pkt 7;
- planów obiektu, obejmujących jego usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych określonych w § 6 ust.1 pkt 8 lit. a-l;
- wskazania osób lub podmiotów opracowujących instrukcję - § 6 ust.1 pkt 9.

3. Urząd, w okresie od maja 1997 r. do września 2011 r., nie wykonywał praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji osób z budynku, co było niezgodne z § 13 ust. 1 *rozporządzenia z dnia 21 kwietnia 2006 r.* oraz z § 17 ust. 1 *rozporządzenia z dnia 7 czerwca 2010 r.*

4. Uwagi NIK dotyczą niewłaściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku:

- brak było aktualnych planów rozmieszczenia na poszczególnych kondygnacjach budynku urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, co jest niezgodne z § 6 ust.1 pkt 8 lit. i) *rozporządzenia z dnia 7 czerwca 2010 r.*;
- brak było znaków informacyjnych „Kierunek do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego” w miejscach lokalizacji hydrantów wewnętrznych oraz na korytarzach każdego piętra w prawym skrzydle budynku, gdzie w załomach ścian korytarzy umieszczone zostały gaśnice oraz ich oznakowanie⁶, co jest niezgodne z § 4 ust. 2 pkt 4 lit. b) *rozporządzenia z dnia 7 czerwca 2010 r.*;
- brak było ważnych badań technicznych węży stanowiących wyposażenie hydrantów wewnętrznych⁷, co jest niezgodne z § 3 ust. 4 *rozporządzenia z dnia 7 czerwca 2010 r.*

Ponadto, oględziny budynku wykazały zły stan techniczny powierzchni schodów w bocznej klatce schodowej (wyszczerbione stopnie), znajdujących się w ciągu dróg ewakuacyjnych.

5. Kontrola NIK wykazała, że budynek Urzędu nie spełnia wymagań określonych w przepisach *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*⁸, w zakresie elementów konstrukcyjnych dróg ewakuacyjnych, sposobu ich wykończenia oraz wyposażenia, w tym:

⁴ Dz. U. Nr 109, poz. 719 - zwane dalej rozporządzeniem z dnia 7 czerwca 2010 r.

⁵ Instrukcja została wprowadzona Zarządzeniem Burmistrza Miasta Nr 142/2011 z dnia 1 września 2011 r.

⁶ Lokalizacja gaśnic jest utrudniona dla osób podążających z bocznej klatki schodowej.

⁷ Próba ciśnieniowa na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z Polską Normą

⁸ Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.

- szerokość drogi ewakuacyjnej (korytarze budynku) zamiast 1,2m: w miejscach przewężeń w prawym skrzydle budynku wynosi 0,95m, w rejonie schodów bocznej klatki schodowej (na każdej kondygnacji budynku) jest zróżnicowana i wynosi od 0,93m do 1,0m, przed wyjściem ewakuacyjnym w bocznej klatce schodowej wynosi 1,12m, co jest niezgodne z § 242 ust. 2;
- wysokość korytarza przed drzwiami wyjściowymi z bocznej klatki schodowej wynosi 1,86m zamiast co najmniej 2,0m (brak informacji o niskim stropie), co jest niezgodne z § 242 ust. 3;
- na spoczniku, przed drzwiami wyjściowymi z bocznej klatki schodowej, znajduje się nieoznakowany stopień o wysokości 0,13m, co jest niezgodne z § 244 ust.1 pkt 1 i ust.3;
- balustrady na schodach dróg ewakuacyjnych służące do pokonania wysokości przekraczającej 0,5 m są jedynie od strony przestrzeni otwartej, brak jest balustrad od strony ścian, co jest niezgodne z § 296 ust.3 ;
- szerokość użytkowa: biegu schodów w bocznej klatce schodowej wynosi 0,94m zamiast 1,2m, a szerokość użytkowa spoczników w głównej klatce schodowej wynosi 1,34m, a w klatce schodowej bocznej wynosi od 0,9m⁹ do 0,98m zamiast 1,5m, co jest niezgodne z § 68 ust. 2;
- wysokość stopni schodów w klatce schodowej bocznej (nawet w jednym biegu schodów) jest zróżnicowana i wynosi od 0,12 do 0,18m zamiast co najwyżej 0,175m, co jest niezgodne z § 68 ust.1;
- wysokość balustrady schodów: w klatce głównej wynosi 1,01m, w klatce bocznej wynosi od 0,88m do 0,93m, zamiast co najmniej 1,1m, co jest niezgodne § 298 ust. 2;
- brak jest balustrady we wnęce okna znajdującego się w bocznej klatce schodowej (pomiędzy II a III piętrem), którego parapet znajduje na wysokości 0,56m nad posadzką, co jest niezgodne z § 301 ust. 1 i 3;
- brak jest balustrady przy podjeździe do budynku dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich, co jest niezgodne z § 298 ust. 4.

6. NIK negatywnie ocenia niepodjęcie przez Urząd działań w celu spełnienia wymagań bezpieczeństwa pożarowego w sposób określony w przepisach techniczno-budowlanych zgodnie z § 16 ust.3 *rozporządzenia z dnia 7 czerwca 2010 r.*

Oględziny budynku wykazały, że w budynku występują warunki techniczne niezapewniające możliwości ewakuacji ludzi, ponieważ szerokość spoczników w bocznej klatce schodowej¹⁰ służącej ewakuacji jest mniejsza o ponad jedną trzecią od określonych w przepisach budowlanych, co zgodnie z § 16 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. *rozporządzenia* oznacza, że budynek uznaje się za zagrażający życiu ludzi.

7. NIK negatywnie ocenia nieprzeprowadzenie przez Urząd w latach 2010 – 2011 kontroli okresowych stanu technicznego budynku (rocznych), co było niezgodne art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a) i b) *ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane*¹¹.

Kontrola wykazała, że przeprowadzane były jedynie okresowe przeglądy przewodów kominowych, szczelności i stanu technicznego instalacji i przyborów gazowych (art. 62 ust.1 pkt 1

⁹ Spocznik pomiędzy I a II piętrem pomiędzy poręczą schodów a parapetem okiennym ma szerokość 0,8m, Na spoczniku pomiędzy parterem a I piętrem została zainstalowana krata (otwierana na kartę magnetyczną lub samoczynnie w przypadku wyłączenia zasilania). Konstrukcja tego przejścia zawęża szerokość spocznika do 0,87m (odległość pomiędzy kratą a parapetem okiennym na klatce).

¹⁰ Szerokość spoczników pomiędzy poszczególnymi kondygnacjami wynosi od 0,9m do 0,98m, zamiast 1,5m.

¹¹ Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.

lit c), a w 2010 r. wykonane zostały pomiary instalacji elektrycznych i piorunochronnych, stanowiących element przeglądu pięcioletniego – art. 62 ust.1 pkt 2.

Termin przeprowadzenia pięcioletniego przeglądu stanu technicznego budynku upływa w 2011 r¹².

8. NIK negatywnie ocenia nieprzewodzenie w okresie od maja 2002 r. do lutego 2011 r. Książki obiektu budowlanego¹³, co było niezgodne z art. 64 ust. 1 *ustawy Prawo budowlane*.

Książka założona w 2011 r. nie zawierała wszystkich wpisów określonych w § 5 i 6 *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego*¹⁴.

9. NIK pozytywnie ocenia wywiązywanie się Urzędu z obowiązku przeprowadzania szkoleń wstępnych zgodnie z § 9 i 10 *rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy*¹⁵.

10. NIK nie wnosi uwag do:

- wyposażenia budynków w główne wyłączniki prądu, utrzymania i konserwacji gaśnic;
- rozmieszczenia w budynkach znaków zapewniających wizualną informację o przebiegu drogi ewakuacyjnej zarówno przy świetle dziennym, sztucznym, jak również przy braku oświetlenia;
- zamieszczenia na tablicy ogłoszeń znajdującej się przy głównym wejściu do budynku instrukcji postępowania w przypadku powstania pożaru oraz dodatkowych informacji, w tym: wyciągu z przepisów porządkowych, telefonów alarmowych, adresu lokalizacji posterunku policji, instrukcji postępowania w sytuacji kryzysowej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Uzupełnienie opracowanej w 2011 r. Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego o elementy określone w § 6 ust. 1 *rozporządzenia z dnia 7 czerwca 2010 r.*
2. Przeprowadzanie praktycznego sprawdzania organizacji oraz warunków ewakuacji osób przebywających w budynku zgodnie z § 17 ust.1 *rozporządzenia z dnia 7 czerwca 2010 r.*
3. Dostosowanie wyposażenia pożarowego budynku do przepisów *rozporządzenia z dnia 7 czerwca 2010 r.*
4. Dostosowanie stanu technicznego budynku do przepisów *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.*
5. Wykonywanie wszystkich przeglądów stanu technicznego budynku określonych w art. 62 ust. 1 pkt 1 *ustawy Prawo budowlane.*
6. Prowadzenie Książki obiektu budowlanego zgodnie z przepisami *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego.*

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Burmistrza o przesłanie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

¹² Ostatnia kontrola pięcioletnia została dokonana w styczniu 2006 r.

¹³ ¹³ Książka obiektu budowlanego (założona w 2001 r.) została zagubiona w 2002 r. Aktualna Książka została założona w marcu 2011 r. Już po założeniu nowej, zagubiona Książka została odnaleziona.

¹⁴ Dz. U. Nr 120, poz. 1134

¹⁵ Dz. U. Nr 180, poz. 1860 ze zm.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.

Rozdzielnik:

1. Adresat
2. a/a